

Отлепването на ретината е сериозно състояние, което се нуждае от спешна и квалифицирана помощ. За това какви са съвременните възможности на медицината за диагностика и лечение на този проблем, разговаряме с д-р Милен Киров.

- Д-р Киров, често срещан проблем ли е отлепването на ретината?

- Ретината обвива окото отвътре. Тя съдържа милиони рецепторни клетки, които са отговорни за възприемането на цветовете и светлина. Ако в нея се образуват малки пукнатини или дупки, може да се отлепи от подлежащия слой. Всяка година при около 10 до 25 на 100 000 души настъпва отлепване на ретината на едното око. С възрастта заболяването зачестява – до 85-годишна възраст около 3% от всички хора са с отлепване на ретината. Мъжете са по-често засегнати от жените. Децата и хората под 30 години обаче са рядко засегнати.

- Кои нарушения в зрението алармират за отлепване на ретината?

- Отлепването на ретината се проявява чрез различни зрителни нарушения – възприемане на „светкавици“ (фотопсии), мътни ивици, черни точки, сенки в зрителното поле или загуба на зрение на едното око. Важно е при такива признаци да се посети очен лекар възможно най-бързо.

- Какво се случва в ретината при развитието на аблационен процес?

- При аблационния процес ретината се отделя от подлежащата хороидея и течност от стъкловидното тяло се събира между двата слоя. Ретината се издува като балон навътре в окото. В засегнатата зона се стига

до исемия поради нарушаване притока на кислород и хранителни вещества. Последствията са от зрителни нарушения до пълна слепота.

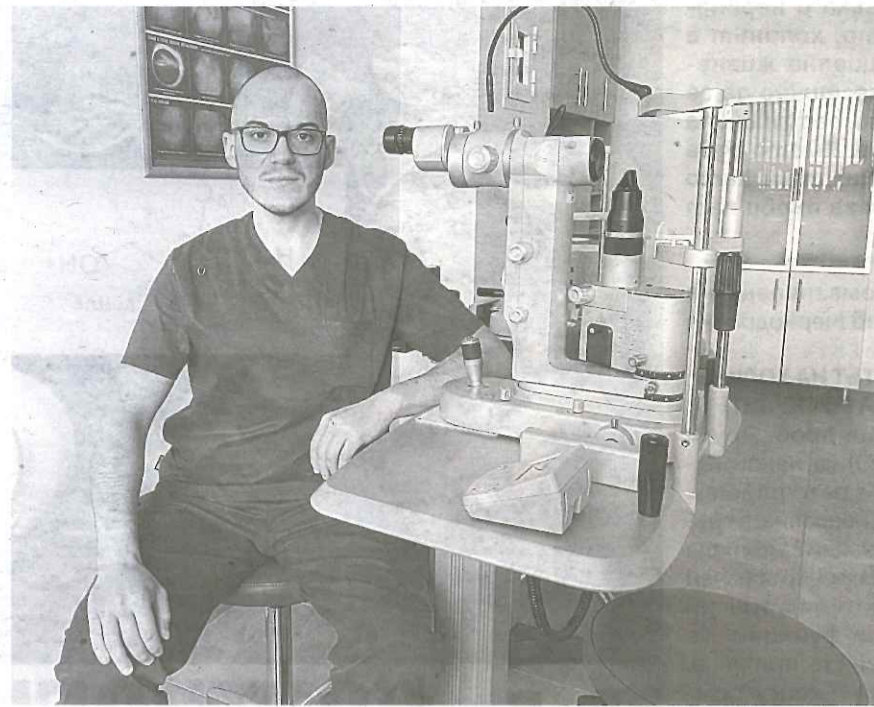
- Кои са най-често срещаните рискови фактори за това заболяване?

- Различни са причините, които могат да доведат до отлепване на ретината. В тази връзка има обособени и няколко форми. Първата от тях е свързана с отлепване на ретината, причинено от разкъсване (регатогенна аблация). В повечето случаи това разкъсване се случва, защото стъкловидното тяло се свива (колабира), причинявайки чрез механична сила ретинални дефекти. Наблюдава се обикновено при хора на средна възраст като нормален процес на стареене, както и при пациенти с високо късогледство. Поради разкъсването течността от стъкловидното тяло прониква, събира се под ретината и я повдига. Скорошна операция на катаракта също може значително да увеличи риска от разкъсване на ретината.

Отлепване на ретината може да бъде причинено и от травма. Поради външно механично въздействие например, ако получите удар с много твърд предмет в окото. При такава очна травма **СЕ ОБРАЗУВА ДУПКА ИЛИ РАЗКЪСВАНЕ**

и течност от стъкловидното тяло да попадне субретиналното пространство.

Д-р Милен Киров:

Визитка

Д-р Милен Киров е специалист офталмолог в очна клиника „Д-р Хубанов“ Бургас. Професионалните му интереси са в областта на диагностиката и лечението на съдови и дегенеративни заболявания на ретината, диабетна ретинопатия, макулна дегенерация, свързана с възрастта, и модерните терапевтични лазерни методи на преден и заден очен сегмент.

Д-р Милен Киров е завършил медицина във Вестфалски Вилхелмс университет (Мюнстер, Германия) през 2016 г., а през 2022 г. защитава успешно специалност по очни болести пред Лекарската камара „Вестфален-Липе“ (Мюнстер, Германия). От 2022 г. работи в Очна клиника „Д-р Хубанов“ - Бургас.

ОТЛЕПВАНЕТО НА РЕТИНАТА е спешен случай

Чрез съвременни оперативни методи може да се възстанови

Среща се и тракционна аблация: при пролиферативни заболявания на ретината, като диабетната ретинопатия. Образова се в резултат на свиване фиброваскуларни мембрани, които оказват напрежение върху ретината.

И последният вид е ексудативната аблация, при която отлепването на ретината възниква поради натрупване на течност под ретината (субретинално). Най-често се предизвиква от тумори (меланом на хороидеята, метастатични тумори в хороидеята), генетични заболявания с изменения в кръвоносните съдове (болест на Коутс или синдром на Хипел-Линдау), левкемии, хемангиоми, аутоимунни процеси (например синдром на Вогт-Коянаги-Харада) или други общи заболявания (например артериална хипертония, прееклампсия).

- Кои съвременни методи се прилагат в лечението на отлепване на ретината?

- Отлепената ретина обикновено изисква бърза професионална намеса. Най-разпространените две

оперативни процедури са: депресионна хирургия и витректомия. При депресионната или бъкъл хирургия окото се вдлъбва отвън с помощта на силиконов пръстен, така че ретината отново да прилепне към подлежащия слой.

При втората процедура – витректомия или провежване на операция с отстраняване на стъкловидното тяло, желеобразната **СТЪКЛОВИДНА ТЕЧНОСТ СЕ ЗАМЕНЯ С ГАЗ ИЛИ СИЛИКОН**

Това притиска двата слоя обратно един към друг. Газът след известно време се заменя от собствената телесна течност. За да се премахне силиконова тампонада обаче е необходима нова операция.

- От какво зависи кой от тези два метода ще използвате при конкретния пациент?

- Зависи от локацията и сложността на увреждането на ретината, както и от това дали окото вече е било оперирано.

Обикновено отлепената ретина може да бъде възстановена хирургиче-

ски. Това често води и до подобрение на зрението в засегнатата област. Ако централната част на ретината (макулата) е засегната, зрителната способност обаче остава трайно нарушена – зрението е замъглено и с по-малък контраст.

Ако вече е настъпила аблация, бързата диагноза и операция са решаващи за запазване или възстановяване на зрението. Без операция може да настъпи трайна слепота на засегнатото око.

Обикновено ретината може да бъде възстановена. Понякога са необходими няколко операции. Колко добре ще бъде зрителната острота след това зависи, наред с други неща, от това къде точно е била аблацията и колко голямо е било вече увреждането.

- До какви последствия може да доведе отлагането на лечението?

- Отлепването на ретината е спешен случай и трябва да бъде лекувано своевременно. Без лечение симптомите ще се засилват и ще настъпят необратими увреждания – в най-лошия случай може да се стигне до слепота, ако не се предприемат мерки навреме. Затова е важно незабавно да се потърси лекарска помощ. Чрез

съвременни оперативни методи структурата на ретината е възможно да бъде възстановена, а зрението подобро.

- Има ли ефективни превантивни мерки, които може да се предотвратят отлепването на ретината?

- Отлепването на ретината, свързано с възрастта, често не може да бъде предотвратено с превантивни мерки. Важни са своевременните консултации с офталмолог при всякакви резки промени в зрителното поле, защото ако състоянието бъде открито и лекувано рано, това може да предотврати трайна загуба на зрение.

При по-висок риск от отлепване на ретината например при късогледство, редовните контролни прегледи също са важни. За да се предотврати аблация, могат да се лекуват предшестващи състояния, като периферните ретинални дегенерации. За целта се прилагат две процедури: лазерно лечение (термична лазерна коагулация) или криотерапия (криокоагулация). С помощта на топлина или студ ретината се прикрепя отново към подлежащия слой около разкъсването или дупката. Така разкъсванията остават, но не могат да се уголемяват.

Милена ВАСИЛЕВА

Най-чести симптоми

Отлепването на ретината често се предшества от ранни симптоми. Състоянието е безболезнено за пациентите. Трябва да се обърне внимание на някои предупредителни знаци и незабавно да се потърси помощ от очен специалист.

- фотопсии, предизвикани от механичното дърпане на ретината, което дразни рецепторните клетки. „Светкавиците“ могат да се появят и при затворени очи;
- ярко трептене – обикновено едностранно и по-силно на тъмно, отколкото на светло;
- засегнатите виждат много тъмни точки („дъжд от сажди“) или плаващи частици, които потъват надолу. Причината са малки кръвоизливи, когато разкъсването преминава през кръвоносен съд, кръвните частици се разпръскват дифузно в окото.

Ако ретината вече е отлепена, се появяват и други симптоми:

- загуба на част от зрителното поле (скотоми): стена или сянка се появява пред частта от зрителното поле, където ретината е засегната. Някои хора виждат и завеса или перде;
- ако макулата (централната част на ретината) е засегната: неясно или изкривено намалено зрение